

DIMENZIJE PROJEKTA »KROG ŽIVLJENJA« / Gregor Deleja / Gimnazija Celje - Center / Andreja Vahen / II. osnovna šola Celje

Še po letu dni številni obiskovalci ne morejo pozabiti večerov, ko so jih učenci in dijaki II. osnovne šole Celje (II. OŠ) in Gimnazije Celje – Center (GCC) povsem nepripravljene popeljali na glasbeno-gledališko doživetje, kakršnega v slovenskem šolskem prostoru na kulturnem področju nismo vajeni. Več kot 2.000 gledalcev je statistika šestih predstav glasbeno-gledališkega projekta »Krog življenja«. S takšnimi številkami se ne more pohvaliti vsako slovensko gledališče, lahko pa se z edinstvenim projektom brez sramu pohvalimo na GCC in II. OŠ, ko smo javnosti v aprilu in maju 2013 predstavili, kaj vse ustvarimo, če združimo moči.

ŠOLA JE ŽIVLJENJE V MALEM

Šola je življenje v malem. Organizirani vzgojno-izobraževalni proces in njegova vertikala od predšolskega obdobja do konca formalnega izobraževanja na univerzitetni in podiplomski ravni je ranljiv organizem, ki potrebuje stabilno okolje, da lahko dobro uresničuje svoje življenjsko poslanstvo. Je proces, ki se oplaja z vseživljenjskim učenjem, dopolnjuje s formalnimi znanji in nadgrajuje z uporabno vrednostjo naučenega. Za odraščajočega človeka je pomembno, da se razvija in raste v okolju, ki mu nudi različne možnosti za prepoznavanje ter nadgrajevanje svoje nadarjenosti in potencialov. Veliko jih ima na voljo že v okviru vsakodnevnega učnega procesa, vendar mu je za »učenje

za življenje« potrebno ponuditi aktivnosti tudi izven njega.

Tega se zavedamo tudi na II. OŠ in GCC, ki sta do leta 1974 delovali v istem posloppju in ju še danes vežejo mnoge vezi, ki se udeležujejo v številnih sodelovanjih na šolskem in obšolskem področju. Na obeh šolah potekajo ob rednem pouku tudi mnoge dejavnosti in projekti. Otrokom želimo omogočiti, da raziskujejo in spoznavajo sebe na različne načine in s tem gradijo svojo samopodobo in osebnost.

Na II. OŠ se lahko pohvalimo z edinstvenim avtorskim projektom OVUNU. Gre za osebni vzgojno-učni načrt slehernega otroka, ustvarjen z namenom, da izpostavi

učenčeva močna in podkrepi šibkejša področja glede na individualne potrebe posameznika. Dvakrat letno se sestanejo učenec, njegovi starši in razredničarka ter ob odkritem pogovoru sestavijo načrt za čim bolj učinkovito delo učenca v šolskem letu.

Za pozitivnega se je v zadnjih dveh letih izkazal tudi običaj pohval. Trikrat letno pred vsemi učenci in učitelji ravnatelj osebno povabi na oder vse tiste otroke, ki so se na določenem področju izkazali, pri čemer izpostavljamo in poudarjamo njihove pozitivne lastnosti in dosežke, vključno z izvenšolskimi. Dokaz, da je na šoli zelo bogato tudi kulturno področje, pa je naziv Kulturna šola, ki smo ga prejeli leta 2012

skupaj s priznanjem za izredne dosežke in prodornost na likovnem področju.

Na GCC, kjer se dijaki šolajo v treh programih (gimnazija, umetniška gimnazija – likovna smer in predšolska vzgoja), se s tedni »drugačne šole«, ki jih izvajamo v okviru obveznih-izbirnih vsebin, trudimo, da v šolski kurikulum vnašamo tudi aplikativna znanja in aktivno državljansko vzgojo, prvo- in drugošolci pa imajo na voljo tudi dva posebna projekta s področja trajnostnega razvoja: »Celje, mesto moje mladosti« in »Zlato jabolko«. Šola je tudi aktivna članica mreže Unesco ASPnet in mreže Ekošol. Pri področju izbirnih predmetov

med zanimivejše pri dijakih nedvomno sodita JAN (javno nastopanje) in ŠOK (študij okolja). Na obeh šolah redno izvajamo tudi medšolske projekte in mednarodne projekte s področja znanosti, kulture in športa.

Grajanje otrokove osebnosti in samopodobe s pohvalo in možnostjo, da se dokaže, je za mladostnika zagotovo pomembna popotnica za življenje. Projekt Krog življenja, ki ga želiva predstaviti, je nudil obilo omenjenega, ne samo z vidika kulturno-umetniškega udejstvovanja, ustvarjanja in poustvarjanja, ampak tudi zaradi socialnih interakcij, vztrajnosti, prebujanja notranje

ambicije, medgeneracijskega sodelovanja, premagovanja strahov, prevzemanja odgovornosti, organizacije časa, preseganja sebe in še česa.

PROJEKT »KROG ŽIVLJENJA«

Krog življenja (Circle of life), sklepni song znamenite Disneyeve risanke in muzikala Levji kralj, je naslov projekta, ki ga je več kot 130 sodelujočih učencev in dijakov, starosti 6 do 18 let, posvetilo svetovnemu dnevu Zemlje, z zavedanjem, da je strpen dialog med generacijami in kulturami tisti, ki nas lahko popelje v boljši jutri. Osnovo so mladi našli v muzikalih z Broadwaya in West Enda, kjer v glavnih vlogah nastopajo otroci in mladi, ter v zanimiv kolaž povezali songe iz uspešnic, kot so Oliver!, The Sound of Music, Joseph and the Amazing Technicolor Dreamcoat, The Secret Garden, Whistle Down the Wind in The Lion King.

Krog življenja je primer izjemnega sodelovanja, saj so bili učenci in dijaki prisotni v vseh fazah snovanja, od priprave zamisli, scene, kostumov, poskusili pa so se tudi v glavnih in stranskih vlogah, kot pevci, igralci, instrumentalisti, plesalci, maskerji, odrski delavci in asistenti desetih mentorjev. Pri tako celostnih projektih se mladi spontano spoznavao še v drugih vlogah poleg tiste, za katero so bili prvotno izbrani. Otroke običajno izbiramo po njihovih očitnih izstopajočih sposobnostih, med potekom projekta pa se pri skoraj vsakem začnejo razkrivati še novi potenciali.

Naj na tem mestu omeniva, da je bila izkušnja izjemno plodna in poučna tudi za vse sodelujoče mentorje, ki sicer v šoli delujemo na različnih področjih (dve učiteljici razrednega pouka, štirje glasbeniki, tri likovne pedagoginje in ena arhitektka), ki smo si v svojem prostem času razdelili glasbeno-plesno-gledališko-pedagoško delo od priprave scenarija, režijske knjige, koordinacije sestankov in vaj, oblikovanja koncertnih publikacij, priprave glasbenih aranžmajev, tehnike, scene in kostumov. Pri sami izvedbi pa je sodeloval tudi celoten kolektiv II. OŠ. Predstave so namreč potekale v šolski avli, ki smo jo posebej za ta projekt preobrazili v gledališko dvorano s tremi odri in prostorom za orkester.

Zaradi velikega zanimanja smo predstavo razprodali kar šestkrat. Prav vsaka

je pri gledalcih vzbudila močna čustva, ganjenost, solze, stoječe ovacije in vidno navdušenje.

V SLOGI JE MOČ

Veseli smo, da nas je že predhodno sodelovanje povezal do te mere, da lahko skupaj ustvarjamo projekte, ki bi bili sicer za posamezno šolo praktično neizvedljivi. Med učitelji in mladimi so se stkale številne vezi in sprostile ustvarjalne energije,

ki jih z veseljem negujemo tudi vnaprej v prepričanju, da je v sodelovanju tista prava pot, ki lahko uspešno nadgrajuje ustaljene učne načrte in mladim ponudi širok ustvarjalni poligon za uresničitev številnih zamisli in projektov.

Čeprav mladim dandanes praviloma primanjkuje motivacije, koncentracije in osredotočenosti, zlasti kadar gre za šolsko delo, je Krog življenja učinkovito prebujal

navdušenje, zavzetost, pripravljenost, trud, koncentracijo, prisotnost, pripadnost, izraznost, otroško radost in osebno rast. Celo t.i. pubertetniški plašči so izginili in pred seboj smo mentorji imeli voljno, odprto, ustvarjalno, vedoželjno in seveda tudi razposajeno mladino. Kljub zahtevnosti, vztrajnosti, celodnevni vajam in trdemu delu je vzdušje ostajalo sproščeno in ustvarjalno, pozitivna energija pa se je prelivala na celotno razpoloženje v šoli.

KLJUBUJEMO ČASU ...

Nestabilni časi od učitelja terjajo neizmerno moč in voljo, da se ne prepusti toku poenostavljenih predlogov, ki skušajo rešiti le temelje, tudi na račun rušenja intelektualnih dosežkov naše družbe, ki so edini pogoj za zdravo celoto telesa in duha. Ne smemo dovoliti, da šola postaja zgolj ustanova, ki jo želi otrok čim prej zapustiti. Ves čas si moramo postavljati vprašanja, ali bodo naši učenci uspešni ali ne, ali bodo v nas našli oporo za iskanje tistega, kar želijo početi v življenju, ali bomo v njih vzpodbudili radovednost, da predmetov ne bodo dojemali zgolj kot naloge, ki jih je treba opraviti v izogib sankciji, da bodo gmotne dobrine kritično plemenitili z nematerialnimi vrednotami, predvsem pa da

bodo izstopali zaradi želje po učenju, ne pa zaradi želje po tem, da izstopajo. Na tej podlagi moramo stremeti k suverenosti in od zakonodajalca s konstruktivnim in glasnim dialogom terjati smiselne teoretske posege v stroko, ki jo izvajamo v praksi.

S Krogom življenja smo ustvarili priložnost za kvalitetno in pozitivno usmerjeno preživljanje prostega časa, ki je učence in dijake kljub vloženemu trudu in naporu napolnjevala z energijo, znanjem in izkušnjami. Hkrati pa je Krog življenja dokaz, da mladi ob ustrezni spodbudi ter priložnostih razvijajo pozitivno samopodobo, krepijo samozavest, oblikujejo osebnost in odkrivajo svojo unikatnost v krogu njihovih življenj.

KAKŠNA JE DOBRA ŠOLA?

Gre za kompleksno vprašanje, ki nima enostavnega odgovora. Poenostavljanje tega

problema pomeni upravljanje s podatki, ki jih lahko merimo, in v šolstvu so to rezultati. Te merimo na tisoče načinov in jih umeščamo v interne, nacionalne in mednarodne statistike, ki potem narekujejo nove usmeritve, nove raziskave, nove reforme ... Merimo jih tudi z novimi okni, svežo fasado, tehnološko opremljenostjo prostorov in ostalimi materialnimi kazalniki. A šola je, poleg družine, ključni dejavnik rasti mladega človeka, njegovega osebnostnega razvoja in uresničevanja potencialov na številnih področjih in posledično tudi napredka družbe. Zapolni lahko deficit odnosov v družini, kakor lahko slabi odnosi v šoli pokvarijo še tako dobro življenjsko popotnico iz domačega okolja.

Zato dobra šola zagotovo ni tista, ki posveča pozornost samo zahtevam učnega načrta, dejstvom in številkam, temveč tista, ki nenehno išče pravo razmerje med

rezultati, materialnimi pogoji in vseživljenjskim učenjem, kjer štejeta izkušnja in pot do cilja. To je šola, ki premore učno okolje, kjer se razvijajo raznovrstne vsebine in oblike dela in ni ločena od sveta, ampak je z njim aktivno povezana. Prizadevanja učiteljev in vodij so na dobri šoli usmerjena v mladega človeka, ki dejavno pridobiva svoje znanje, se osebnostno izgrajuje in oblikuje svojo prihodnost ter za to sprejema odgovornost. Na dobri šoli morajo biti jasno poudarjene temeljne vrednote, kot sta delo in poštenu medsebojni odnosi.

Naj zaključiva z vprašanjem ... Kako bi lahko celoten šolski sistem transformirali v eno celovito tovrstno izkušnjo učenja za življenje oziroma odraščajoči mladini ponudili življenje kar tukaj in zdaj?